બનામે જહાંદાર જાઆફરી.

ચલતા પુર્જા.

નામના

મુનશી આગા મોહમદશાહ "હશ્ર" પાસે

ખાસ લખાવેલા નાટકનાં ગાયનો.

પ્રગટ કરનાર,

નવી આલફ્રેડ નાટક મંડળી.

પ્રોપ્રાયટર માણેકજી જીવણજી માસ્ટર,

નાં૦ ૩૧ ઇ, વુડ હાઉસ રોડ, કોલાબા=મુંબઈ.

ધી જૈન એડવોકેટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં શા. ચીમનલાલ ગોકળદાસે છાપી.

ઠે. ઘીકાંટે જેશીંગભાઇની વાડી—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૪ થી પ્રત ૨૦૦૦ સને ૧૯૨૦

કીંમત ૪ આના.

NOTICE.

The Now Alfred Theatrical Co.

BOMBAY.

To all to whom it may concern **NOTICE** is hereby given that the Proprietor of THE NEW ALFRED THEATRICAL Co. of Bombay has put on the Boards at Bombay a Play in Urdu continued **CHALTA-PURJA** The Proprietor of the above Company is the owner of the songe therein as woll as of the solo rights of performance and he reserves to himself all such rights under the law relating thereto NOW. It is hereby notified that any person or persons, company or companies found infringing any of the said rights whether of copyright or of performance, will do so at his or their risk and will render himself or themselves liable to restaint thereof by an injunction as well as to damage to the owner of the above company and steps will be taken by him to restrain the infrin ge ment of his rights and to recover damages at the cost and risk of the offending party or parties

Dated at Bombay this 6 day of July 1914.

Maneckjee Jeevanji Master,
PROPRIETOR.
THE NEW ALFRED THEATRICAL Co.

બનામે ખુદાવંદે બાલાઓ પસ્ત.

ચલતા પુર્જા.

નામના ખેલના પાત્રો.

મરદો.

આઝાદ—બહેઝાદ ફર્મનો નવો માલેક
અફ્રાદ—બહેઝાદ ફર્મનો આગલો નોકર
પાછળથી બનાવટી આઝાદ
સિકંદર—એક ગુરાનો ડામીસ
અસલમ—બહેઝાદ ફર્મનો એક કલાર્ક
નાઝીમ—એક રઇસનો છોકરો

ઓરતો.

મનીજા—આઝાદની છોકરી
નજમા—અફ્રાદની છોકરી
શિગુફા—નાઝીમની બીબી
એ વતરાએ કયદીઓ દારોગા
નોકર સહેલીઓ ઇત્યાદી ઇત્યાદી.

બનામે ખુદાવંદે બાલાઓ પસ્ત.

દેખાવ ૧—ફરિશ્તએ અકલ તથા ફરિશ્તએ અમલ દુન્યા આજ કાલ કેવી રીતે ચાલે છે. તે પર વાદવિવાદ કરતા, આ નાટકના મુખ્ય પાત્રો પોતાનો ભાગ કેવી રીતે ભજવશે તે સમઝાવે છે.

દેખાવ ૨—જેલખાનામાં કયદીઓ પોતાની હાલતપર અફસોસ કરેછે જ્યાં સિકંદર નામી કયદી, જે એક પુરાનો બદમાશ છે તે, બીજા કયદીઓની મસખરી કરે છે, આ જેલખાનામાં અફરાદ નામનો એક કયદી જે એક દગાબાજ દોસ્તના ફસાવવાથી જેલની સજા ભોગવે છે, તેની મદદથી સિકંદર, જેલખાનું તોડીને નહાસી જાએ છે.

દેખાવ ૩—બંન્ને નહાસતા એક જંગલમાં આવે છે, અને હવે શું કરવું તેનો વિચાર કરે છે. અફરાદ પોતાની બેટી નજમાને મલવા અધીરો પડેલો હોવાથી પોતાના શહેર દિલ્હી તરફ જાય છે. આ જંગલમાં નાજીમ નામનો જવાન; પોતાની બાયડીને તેડવા સાસરે જતો દેખાય છે ત્યાં, લુચ્ચો સિકંદરખાન તેને મલેછે, અને તેનીથી બધી હકીકત જાની લઇ, નાજીમની ફરમાસથી તેની સાથે નાજીમના સાસરીયાં ગામ જવા તેને લુટવાના ઇરાદાથી તૈયાર થાએ છે.

દેખાવ ૪—નજમાં અફરાદની બેટી; પોતાની ગરીબીપર અફસોસ કરતી ઉભી છે જ્યાં અસલમ નાંમી જવાનનું આવવું થાએ છે નજમાની ગરીબીપર તરસ ખાઇ પોતાની નહાની બહેનને શીખવવાનું સોંપે છે. અસલમના જવા બાદ નજમાનો બાપ, જે કેદખાનાથી નહાસીને આવેલો છે તે, ગુસ્સાભેર દાખલ થાય છે. અને આબાદ કે જેણે અફરાદને ફસાવ્યો હતો, તેના બગદાદથી આવી પહોંચવાના સમાચાર જે એક ન્યુસમાં છપાયાંછે તથા પોતાના મોટાભાઇ તેને એસતેકબાલ જનાર છે તે પોતાની છોકરી નજમાને બતાવી આબાદ પર પોતાનો જુનો કીનો લેવાના ઇરાદો કરી નજમાના રોકવા છતાં ગુસ્સાભેર ચાલા જાએ છે.

દેખાવ ૫—સિકંદર; નાઝીમને રખડતો કરી પોતેજ નાઝીમ બની ન નાઝીમના સુસરાલમાં જાએછે.

દેખાવ ૬—સિકંદર જે બનાવટી નાઝીમ બનીને આવ્યો છે તે નાઝીમની બાએડીને લઇને જવા માડે છે ત્યાં ખરો નાઝીમ આવી પહોંચે છે અને સિકંદરને, ઠગારો જણાવે છે, પણ કોઇ તેનું માનતું નથી. તેથી તેને ત્યાંથી હડધુત કરી હાંકી કાડે છે ત્યાર બાદ સિકંદર નાઝીમની બાએડીને લઇને જાએ છે નાઝીમ પાછો આવે છે અને જે માણસને, નાઝીમના સસરાએ નાઝીમને લેવા મોકલ્યો હતો જે તેનાથી છુટો પડી ગયો હતો તેને પોતેજ નાઝીમ છે એમ સાક્ષી તરીકે લાવે છે ત્યાં બધો પડદો ફુટી જાય છે અને બધાં, સિકંદરની પાછળ તેને પકડવા જાય છે.

દેખાવ ૭—સિકંદર, નદી કીનારે જે લોકો તેને પકડવા આવ્યા હતા તેનાથી નાહાસી આવે છે જ્યાં દુરથી તેને અફરાદ આવતો જણાય છે તેને જોઇને તે છુપાઈ જાય છે. અફરાદ આવી આઝાદ તેના સપાટામાં આવ્યો છે તેથી તેનીપર કીનો લેવા તૈયાર થાય છે થતાં આઝાદ જે બંગાલથી આવેલો છે તે આવી લાગે છે અફરાદ અને આઝાદ વચ્ચે કેટલીક તકરાર થવા આઝાદનું ગલું દાબી નાંખે છે અને નદીમાં નાંખી દીએ છે આ દેખાવ સિકંદર જોઇ લીએછે.

ડ્રોપ.

અંક બીજો.

દેખાવ ૧—(જો કે હકીકતમાં ખુનતો આઝાદનું થયું છે પણ લોકો એમ સમજે છે કે અફરાદનું ખુન થયું છે અને તે ખુનનો શક, બનાવટી આઝાદપર આવે છે કોર્ટમાં તે માટે તપાસ ચાલે છે પણ તે અફરાદ (બનાવટી આઝાદ) તેમાંથી પુરાવો નહીં મલવાથી છુટી જાએ છે) આ ખુનની ચરચા હોટેલનો મેનેજર તથા તેનો

તેનો નોકર કરેછે જ્યાં નજમાં અફરાદની છોકરી, પોતાના બાપનું ખુન આઝાદે કીધું છે આમ માની લઇને (બનાવટી આઝાદ) અફરાદની પાસે આવે છે પણ ખબર મલે છે કે તે તો સહવારની ટ્રેનમાં દિલ્હી ઉપડી ગયો. પોતાને ધોકો આપીને નહાસી ગયો તે માટે નજમાં પોતાનો ગુસ્સો જાહેર કરે છે. જ્યાં અસલમ જે નજમા સાથે આવેલો છે તે ત્યાં આવી લાગે છે. નજમાં પોતાના બાપના ખુની સાથે જે એક વખત મેલવી આપે તો હમેશાંને માટે પોતે અસલમની થઇ રહેવાને કહે છે. અસલમ તે વાતનો એકરાર કરે છે.

દેખાવ ૨—બનાવટી આઝાદ પોતે ખુન કરતાં તો કરી ગયો પણ પોતાના દીલને કંઈ સુખ મલતું નથી. તેનો અફસોસ કરતો દેખાય છે.

દેખાવ ૩—મનીજા ખાબમાં પોતાના બાપનું ખુન થતું જુવે છે આખમ બબડે છે તેને બનાવટી આઝાદ જગાડે છે ઉંઘમાંથી, મનીજા ચોંકી ઉઠી બનાવટી આઝાદને પોતાના બાપનું ખુન કરનાર તરીકે પકડે છે, પણ જ્યારે હોંશિયાર થાએ છે ત્યારે પસ્તાએ છે. અફરાદ (બનાવટી આઝાદ) તેને ત્યાંથી દુર કરવા પોતાનો નાસ્તો મોકલવા માટે કહે છે મનીજા પોતાનો બાપ, આવી ઠંડેપને વરતવાથી, અફસોસ કરતી જાએ છે અફરાદ (બનાવટી આઝાદ) મનીજા માટે અફસોસ કરે છે ત્યાં માણસ નાસ્તો લાવીને મુકે છે નાસ્તો આવ્યા બાદ સીકંદર દાખલ થાએ છે. અને કેટલીક વાતચીત બાદ, પોતે સિકંદર છે આમ અફરાદને જણાવે છે.

અફરાદ ગભરાએ છે. એને તેને ટાલવાની તદબીર કરે છે પણ સિકંદર માનતો નથી છેવટે રૂપીયા ત્રીસ હજારનો ચેક લઇને જાએ છે. સિકંદરના જવા બાદ અસલમ નજમાનો ચાહનાર જે, (જે આઝાદનો પોતાનો નોકર છે) આવી લાગી અફરાદની છોકરી નજમાં તેને મલવા માગે છે. આમ અફરાદને જણાવે છે અફરાદ તેને ટાલવા કહે છે પણ અસલમ કહે છે કે તમો જો તેને નહી મલશો તો તે મોટું તુફાન કરશે. તેથી લાચાર બની; અફરાદ કહે છે કે જા નજમાને

લાવીને યહાં બેસાડ પણ તેને એકલીનેજ બેસાડજે આમ હુકમ આપી પોતે અફરાદ છે એમ પકડાઇ નહીં આવે તે માટે પોતાનો દેખાવ બદલવા જાએ છે અસલમ નજમાને, બેસાડી પોતે તેની રાહ જોતા બાગમાં બેસવાનું કહીને જાએ છે. અફરાદ પોતાના ચેહરામાં ફેરફાર કરી નજમાં સાંમે આવે છે, અને તેને પોતાના બાપના ખુની તરીકે માની તેની સાથે કેટલીક તકરાર તકરાર કરે છે અફરાદ તેને ઘણીખી સમઝાવે છે પણ તે માનતી નથી ઘણી કુજ્જત કરી અફરાદને ગીરેબાનમાંથી પકડે છે તેની આવી કુજ્જત જોઇને પોતેજ તેનો બાપ છે આમ જાહેર કરી, મોંઢાપર જે ફેરફાર કીધો હતો તે કાઢી નાંખે છે, આનન્દની જગાપર પોતાના બાપને જોઇને નજમા હયરત થાએ છે.

દેખાવ ૪—અસલમ, બાગમાં નજમાની રાહ જુવે છે પણ નજમાં હજી સુધી આવી કેમ નહીં તેની ચીંતામા પડે છે ત્યાં નજનાં, પોતે ગભરાએલી આવે છે, અને આજાદને બદલે પોતાના બાપને જોવાથી; પોતે સમઝી જાએ છે કે, આજાદે ખુન નથી કીધું પણ આજાદનું ખુન તેના પોતાનાજ બાપનેજ હાથે થયું છે. અસલમ પાછળથી આવી નજમાની ચિંતાનું કારણ પુછેછે નજમાં તેને ખરો ભેદ બતાવતી નથી અને કહે છે કે હવે હંમેશને માટે અસલમે નજમાને ભુલી જવું. કેમકે તે હવે તેની સાથે શાદી કરી સકશે નહીં, આમ કહી જવા કરે છે અસલમ તેને રોકે છે, પણ નજમાં ન રોકાતાં, કેટલીક તકરાર પછી અસલમને છોડી દિલગીરીથી જતી રહે છે. નજમાના જવા બાદ અસલમ પોતે આમ માની લે છે કે આજાદે નજમાને ઝાંઇ ધમકી આપીને ચુપ કરી નાંખી છે અને આજાદેજ નજમાના બાપનું ખુન કીધું છે, તેથી આ કામ છુપી પોલીસના વડાને જણાવવાનું કહીને જાએ છે.

દેખાવ ૫—મનીજા બનાવટી આજાદને પોતાનો ખરો બાપ સમજે છે; પણ તે તેની સાથે, સગા બાપ જેવા પ્યારથી વરતતો

નથી તેનો અફસોસ પોતાની સહેલીઓ આગળ કરે છે સહેલીઓ તેને દિલાસો આપે છે.

દેખાવ ૬—બનાવટી આનંદ ખરા આનંદનું ખુન કરી મોટી દોલતનો ધણી થવા છતાં દિલને ચયન નહિ હોવાથી તથા વારંવાર સિકંદર આવી તેને સતાવે છે તેનો અફસોસ કરે છે જ્યાં સીકંદર પાછો આવી તેની પાસે રૂપીઆ દશ લાખ માગે છે. તે એવી શરતે કે ઘડીઘડી તુને આવીને પુછવું નહિ, બનાવટી આનંદ તેને રૂપીયા આપવા ના પાડે છે. સિકંદર તેને ધમકી આપે છે કે બચ્ચા સીધે રસ્તે નહીં ઉતરશે તો પાછું જેલખાને જવું પડશે, પછી આનંદની છોકરી મનીજાને બનાવટી આનંદ સિકંદરખાનના કહેવાથી બુલાવેછે મનીજા આવતાં સિકંદર તેની સાથે પ્યાર મોહબ્બતની ઘેલી ગાંડી વાતો કરે છે મનીજા તેને ધુતકારીને જાએ છે મનીજાના જવા બાદ સિકંદરખાન તેને જહેર આપવાની વાત બનાવતી આનંદને કહે છે કેટલીક તકરાર પછી સિકંદરના કહેવા મુજબ કરવાને બનાવટી આનંદ લાચારીએ કબુલ થાય છે.

દેખાવ ૭—નાજીમ પોતાની ઓરત શિગુફા પર ખફા થાય છે કારણ કે તે સિકંદરની સાથે ચાલી ગઈ હતી શિગુફા તેને મનાવેછે.

દેખાવ ૮—મનીજા બીમાર જેવી નજર આવે છે ત્યાં બનાવટી આનંદ સિકંદરખાન સાથે દવા પીવા કહે છે મનીજા દવાથી તો વધારે તબીયત ખરાબ થાય છે તેથી દવા પીવા બનાવતી આનંદને ના પાડે છે બનાવટી આનંદ મનીજાને કહે છે કે હારે ગમે તો દવા ના પી, સિકંદરખાન બનાવટી આનંદને ઠપકો આપે છે કે, એમ છોકરીના કહેવા પ્રમાણે ચાલીને તેને બગાડી નાખશે જો દવા નહી પીશે તો સાજી કેમ થશે આમ કહી પોતે તેને દવા પીવા કહે છે ત્યાં નજમા પરદા પછવાડેથી નીકલી આવી મનીજાને દવા પીતી અટકાવે છે. તથા મનીજાને કહે છે કે થોડા વખતને માટે બાગમાં જઈ આરામ કર, મનીજા નજમાના

કહેવાથી જાએ છે ત્યાર બાદ બાપ બેટી તથા સિકંદરખાન વચ્ચેમાં કેટલીક તકરાર થાય છે. નજમાં પોતાના બાપને સિકંદરખાનનો સાથ છોડવા વીનવે છે પણ સિકંદરખાનના પંજામાં બનાવટી આજાદ સપડાએલો હોવાથી નજમાનું કહેવું લાચારીથી માનવાની ના પાડે છે તેથી નજમા લાચાર થઈને જાએ છે.

દેખાવ ૯—નજમા પોતાના બાપ માટે અફસોસ કરતી દાખલ થાએ છે ત્યા દુરથી પોતાના ચાહનાર અસલમ, તથા પોલીસના વડાને આવતા જોઈ સમઝી જાએછે કે, અસલમ મ્હારા બાપને આજાદ સમઝીને તેને ફસાવવાની ગોઠવણ કરે છે. તેથી છુપાઈને તે લોકોની વાતો સમજે છે અસલમના ખુલાસાપરથી છુપી પોલીસના વડાને શક જાએ છે કે આનંદ સાચો આજાદ નથી. પણ તેના લિબાસમાં કોઈ બીજોજ વળી આનંદ થઈ બેઠો છે તેથી પોલિસ કમીશનર પાસે વોરંટ લઇ આજે રાત્રે એ બનાવટી આનંદને ગીરફતાર કરવો આમ મસલેહત કરી જાએ છે આ વાતો સાંભળી નજમા ગભરાટમાં પડે છે અને તુરતજ પોતાના બાપને ખબર કરવા દોડી જાએ છે.

દેખાવ ૧૦—મધરાતના બાર વાગી ગયા છતાં પણ બનાવટી આજાદને નીંદ ન આવવાથી આમ તેમ ફરે છે જ્યા નજમા દોડી આવી છુપી પોલીસ તથા અસલમ વચ્ચે થએલી વાતચીત પોતાના બાપને કહે છે છેવટે બન્ને બાપ બેટી રાતો રાત શહેર છોડી નાશી જાએ છે, તે લોકના ન્હાસી જવા પછી છુપી પોલીસનો વડો તથા અસલમ અને સિપાહીઓ આવી આજાદને ગીરફતાર કરવો છે તેથી તેનીપર એકદમ તુટી પડીને, બાંધી લેવો, આવો મનસુબો કરી આનંદ પલંગપર હલ્લો કરે છે, પણ આજાદને બદલે તે પલંગપર મની જાની નોકરાંની હશીનાને સુતેલી જોઈ બધા હેરત થાય છે. ટેબલો.

ડ્રોપ.

અંક ત્રીજો.

દેખાવ ૧—અફ્રાદ પોતાની બેટી નજમા સાથે નહાસી આવી એક ઝુંપડીમાં રહેલાં છે ત્યાં અસલી આઝાદ જેને ચાંચીઆઓએ નદીમાંથી મરતો બચાવ્યો છે. તેને પોતા સાથે ચાંચીયાના ધંધામાં જો સામેલ ન થાએ તો દેહીના ભોગ માટે તૈયાર રહેવાથી અસલી આઝાદ અફરાદ પાસે મદદ મંગવા આવે છે કેટલીક વાતચીત થયા બાદ બંને એકએકને ઓળખે છે અફરાદ પોતાનાં કીધેલાં કામ માટે પસ્તાવો કરી તેને પગે પડે છે અને પોતે કરેલી બુરાઇના બદલામાં પેલા ચાંચીઆઓ સાથે લડે છે. ચાંચીયાઓનો નાશ કરી પોતે પણ જખમી થઇ અસલી આઝાદના પગ પાસે પડીને મરી જાએ છે અને મરતી વખતે પોતાની બેટી નજમાને આઝાદને સોંપી જાએ છે.

દેખાવ ૨—છુપી પોલીસનો વડો બનાવટી આઝાદ તેને થાપ આપી નહાસી ગયો તે માટે અફસોસ કરેછે જ્યાં અસલમ આવી એક ન્યુસપેપર જેમાં આઝાદ આપઘાત કરીને મરી ગયાની ખબર છુપી પોલીસના વડાને, વંચાવે છે પણ તે વડો આ વાત માનતો નથી પણ આ વાતમાં કાંઇક ભેદ હોવાનું કહે છે. અને પોતે ઠરાવ કરે છે કે બનાવટી આઝાદને પકડવામાં જો નિશફલ થઇસ તો છુપી પોલીસનું કામ છોડી દઇસ.

દેખાવ ૩—ચીફ જસ્ટીસના હોકમથી એક બેરીસ્ટર જે વીલ સિકંદરે અફરાદ પાસે લખાવ્યું હતું તે વંચે છે અને તમામ માલો મિલકતનો મોટો ભાગ સિકંદરખાન જેને પોતાની બાશીનો છોકરો જણાવ્યો તેને આપવા લખે છે સિકંદરખાન ખુશ થાએ છે જ્યાં નજમા અસલી આઝાદ સાથ દાખલ થઇ ખરી હકીકત જણાવી પોતાના બાપનું છેલ્લું વસીયતનામું બેરિસ્ટરને આપે છે તે વાંચવાથી બધી ખરી વાતો જાહેરમાં આવે છે, અને સિકંદરને ગીરફતાર કરવામાં આવે છે નજમા મનીજાને દોલત મળવાની મુબારકબાદી આપે છે પણ મનીજા, પોતાનો બાપ મરી ગયેલો સમજી અફસોસ કરે છે ત્યાં આઝાદ પોતે ખરો આઝાદ છે એમ જાહેર થવાથી સરવે ખુશી થાય છે વળી અસલમ નજમાંના હાથની માગણી કરે છે નજમા મનજુર કરે છે. (સમાપ્ત)

બનામે ખુદાવંદે બાલાઓ પસ્ત.

ચલતા પુર્જા.

એ ફરિશતા (૧)

તુંહી દીનાનાથ નિરંજન દુઃખભંજન
નિરાકાર સબ સંસારમે—
જીવ જંત જપત તેરી કીર્તિકો મંતર અંતર જામી
સ્વામી તેરી લીલા અપરમપાર "અહેસન" રાખત.
આધાર તેરે દરબારમે—

એ ફરિશતા ૨

ઇસ દુન્યામે માનુસ વોહી હૈ—તજેન ધર્મકા ધ્યાન માન—
સતપનપે ન્યારે ન્યારે તનમન વારે સારે રામ મિલે રહે
આન બાંન—દુન્યામે—
બશરકો ભેજા હૈં દુન્યામે ઇમતેહાંકે લીએ.
ફીરે ન રાહની નીકોઇસે ખો દે જાકે લીએ.
ફના હૈ એક દીન આખીર કો ઇસ જહાં કે લીએ
નહીં હૈ દોલતે દુન્યા તો જાવેદાં કે લીએ.
યહાંસે દોલતે ઇમાન લે વહાં કે લીએ—દુન્યામે

કવ્વાલી ૩

તીરે સિતમ હૈ લગાક્યા, દાગે અલમ હૈ મિલાક્યા
જોરે ફલક આપકા ચેહ ઘર મિલા ચેહ દર મિલા.
ગઝબ બલા બલા હૈ-ક્યા તીરે સિતમ.
સરપટ તુર્કી તાતારી દૌડે, દૌડે, દૌડે, જયું ઘોડે.
સરપર ધરકર પત્થરકો હરદમ ફોડે જા જા.

નાઝીમ ૪

બાદ મુદદતકે નવેદે વસ્લે યાર આનેકો હૈ
અબ ખિઝા જાતી હૈ ગુલશનમે બહાર આનેકો હૈ
સાંસ લેનેમે જો આતી હય મુઝે બુએ અરૂસ.
ઇસિ તરફ શાયદ હવાએ કુએ યાર આનેકો હૈ.
હમ હૈં પાબંદે વફા આશક, વોહ ખુગર જુલ્મકે
ઉનકો ગુસ્સા આરહા હૈ હમકો પ્યાર આનેકો હૈ.
અય દિલે નાઝુક બહોત સદમે ઉઠાએ હિજ્રકે
અબ વફાકા તેરી ઉનકો એઅતબાર આનેકો હૈ

સિકંદર ૫

મંય આતિશકા ફવ્વારાહુ દોઝખકા એક શરારાહુ
હર ઘરમે આગ લગાનેકો મંય ગંધક બિજલી પારા હું
મંય જીસકો ચાહું ખાક કરૂં દમ ભરમે કિસ્સા પાક કરૂ
દુન્યામે આફત ઢાનેકો ગોયા મંય ઝાડુ તારા હું
ચાલાકોમે ચાલાકીસે બે બાકોમે બે બાકીસે
સફફાકોમે સફફાકીસે મંય કાટ ફાસકા આરા હું
મેરા હૈં બોલ બાલા સબસે ચાહાં નિરાલા—
ઉસ્તાદ અયસા તુમને કહીં હય દેખા ભાલા—

પડ. જાય જીસ્સે પાલા હો જીન્દગીકા લાલા
જીસ જીસ્મે જાલ ડાલી શયતાનકા હુવાલા

નજમા ૬

કયસી ગત ભઈરે કોન પૂછત બાત,
ભવસાગરકી ગહેરી નદીયાં ટુટી નાવ અંધેરી રાત–
બારી કાયા બે ધન માયા, પુષ્પ જાતિ કુમલાત
"અહેસન" છોડ ન હાત–

સાહેલીઓ ૭

ચલી ઠુમક ઠુમક ઠુમક બ્રિજ નારી નારી.
આઈ લપક ઝપક મત વારી પ્યારી–
હંસસી ગરવા હય મન હરવા પતલી કમર કમર પર કરવા
નાગની જુલફ તોરી, જોબનપે વારી.

સાહેલીઓ ૮

પ્યારી બની હો દુલહનિયા તુમ્હે લગ જાએગી નજરીયા જાન-
ચાહે સખી મારો ચાહે ગરિયાવો, સૈયાં તો લૂટે જોબનવા–
દિલકે અરમાનકા પયદા હય અસર આંખોપર
મેહેરબાં આપકી ખિદ્દમત મેરે સર આંખોપર
જ.બી કહેતા હયે ન આશક.પે ખુલે રાજે. દિલી
દિલમંદ કહેતા હય કદમ ચુમકે ધર આંખોપર
ચલો જાઓ ન સતાઓ મુઝે અયસી ન બનાઓ
ઝેપ ગઈ ઝેપ ગઈ વાહ વાહ ઝેપ ગઈ–ચાહે સખી

સિકંદર— ૯

ચલતા પુરજા, પુતલા હું મય અ.ઈયારીકા
અ.ઈયારીકા મક્કરીકા ગ.દ્દારિકા
મેરે દમસે ફિત્ના ચમકે .આલમમે
મંય હિકમત ફિતરત પર બાલાહું .આફતકા પરકાલાહું
બાતોંમે ઘાતોમે હરફનહું મૌલા.
મારા મેરા પાની નહી માગે જી.નહાર
દાના હું .ફરજા.ના સીયાના મક્કાર
ફિત્ને મુઝમે લાખોં કરિશમે હજા.ર

સહેલીઓ ૧૦

શાહમાં જાઓ શાહ ઘ.ડીસે શાદરહો આબાદજી
ચયનસે .ખુશીસે રહો તુમ શૌ.કસે નેહા. તોરે માંગકે સોહાગરહે
બાગસે બહાલ.
ગમ દુર હો .અયશ કરો મસરૂર રહો(૨) વાર ફુલો ફલો
મ.ખમૃરહો,
કભી ગમ અલમ ન રહે બહુમ રહે બ.જમે.અયશો નીશાત
ન રહે .ફુલકકી શિકાયતે, રહે આદે દૌર હયાત

ડ્રાપ.

૧૧

ભીલ ગઈ બે.ખુદીએ શૌ.કસે રાહત કયસી
હો ગઈ દોનો જહાંસે હમે ફુર.સત કયસી
અબતો દો ચારહી નાલોંકા રહાથા ઝુગ.ડ
હારદી હ.જરતે દિલ આપને હિમ્મત કયસી
આપહી જોર કરે આપહી પૂછે હમસે
ચેહ તો ફરમાઈએ હય આજ તબીઅ.ત કયસી

ધમકીયાં દેતે હો કહ્યું જ.જબએ હિલકી અય દાગ.
બન્દા પરવર યેહ મહ.બ્બતમે હુકુમત કયસી

નજમા   ૧૨

સું .જુલ્મ કરન .જાલિમ હુત.ફો કરમકે .બદલે
એક દિન તુઝે મીલેંગે .જુલ્મો સિતમકે .બદલે
ઈસ .જુલ્મે નારવાકી આખુર સજા મિલેગી
દોજખકા ગ.રહોગા બાગે. ઈ.રમકે બદલે
ઇસ .અયશે આર.જીપર કુલા હુવા હય ના.હક.
મીટ્ટીકી ક.બ્ર હોગી જાહો હશમકે બદલે
દૌલત ન સાથ દેગી .અ.જમતન પાસ હોગી
કી.ડે ક.ફનમે હોંગે જાહો હશમકે બદલે

મની.જા તથા સહેલીઓ   ૧૩

હાં મોરી જાન જીવરવા ધડકે; કાસે કહું દુખમય દુખયારી
હાએ ગઇ મોરી મત મારી મોરી જાન
બિપત ભવરમે જાન હય દૈયા, ઔઘટ ઘાટ ફસી મોરી નૈયા
હુઇ કયસી યેહ ખારી–મોરી જાન

સહેલીઓ   ૧૪

રાવત કાંઇ ગરે લાગો ગુઇયાં
એક સિમત જહાંમે, કભી સાયા નહીં રહેતા
એક વજઅપે અહેવાલ કીસીકા નહીં રહેતા
પડ જાએગી ઉનકી નજરે મેહેર કીસી દીન
સુરજપે સદા અબ્ર તો છાયા નહીં રહેતા સુન સુન
પ્યારી બંનીયાં તે હારી: જીયામે ચુભત ચુભે જયસે સુઇયાં

મની.જા તથા સહેલીઓ ૧૫

બાવરી બાવરી હુઇયાં નાદાન લોગ બાવરી હી જાનીએ
બાવરી હુઇયાં પિતાકારન—નાદાન લોગ
ગોરે ગોરે મુખપર ઝલકી ઉદાસી કાસે કહું મંયતો
દરસકી પ્યાસી
મું જીયા ન જરાસી વારી વારી વારી—નાદાન લોગ

સહેલીઓ: ૧૬

જા તબીબ ઘર અપને તુ કી જાને સાર
આશક ચંગે કિન કીએ બિન દેખે દીદાર
ગોરીહાચિત લગા ચંબેદીયાં ધારાં (૨) વાર
પએણુ પોહારાં યારાંદે નાલ બહારાં
ઘર ઘર ટિકલું ઘરઘર બિનદલુ ઘરઘર બાંકીયા નારાં
લક પતલા અખિયા બીચ કજલા, સોભેતો જાનમયવારાં

ના.જીમ ૧૭

અભી હય સોલી બોલી ઉનકી બાતેં ખુર્દ સાલી હય
મગર ચિતવન યેહ કહેતી હય કયામત હોનેવાલી હય
ર.કાબતને હવાએ ગુલમે અયસી ફૂટ ડાલી હય
જુદાં પત્તેસે પત્તા હય અલગ ડાલીસે ડાલી હય
જવાનીકી ઉમંગે હય તબીઅત લાઓ બાલી હય
ન તુમ દુન્યામે ખાલી હો ન દુન્યા તુમસે ખાલી હય

શિવુ.ફા તથા ના.જીમ ૧૮

તોરી સાંવરી સુરતપર વારી શામ વારીજાઉં જી
વારી વારી જાઉંજી—મનમાની દિલજાની
તોરી છબ ઢબ લાસાની યાર તોરી-(૨) વાર
અય જાન મય કુરબાન હું કુરબાન હું હાં
એ તોરી સૈયાં મય લેલું બલૈયાં પીયારે
મોરે બાલમાં
સુંદર ગોરી મન લુભાવે
મોરે મંદિરવા પીયારે દિલજાન આઓ
માન જાઓ પ્રાન આઓ

બરવા ૧૯

મુરખ છાંડ વથા અભિમાન અઉસર બીત ચલ્યો હય તેરે
દોદિનકો મહેમાન
ભૂપ અનેક ભયે પૃથ્વિપર, રૂપ તેજ બલવાન
કઉન બચ્ચે યા કાલ ગાલસે, મિટ ગએ નામનિશાન
ધવલ ધામ ધન ગજ રથ સેના, નારી ચંદ્ર સમાન
અંત સમય સબહીકો તજકર, જાય બસે શમશાન—

રામિશાગાર ૨૦

આંખે કહે કે દિલહીને હમકો કીયા, ખ.રાબ
ઔર દિલ કહે કે આંખોને મુઝકો મીટા દીયા
બિગડા કીસીકા કુચ્છ ન મગર હાએ મુ.ફતમેં
દોનોકી જીદને ખાકમે મુઝકો મીલા દીયા
હાલ ગલે બૈયાં મંય રોએ રોએ જાનીયાં

ઊંચી અટરિયા પીયા બુલાવે, પતલી કમરિયા સૌ બલ ખાવે
થક થક ગઇયાં મ.ચ રોએ રોએ જાનીયાં
ગોરા ગોરી ઘુંઘટ લાકે, જોબન રસ લુટે
ગલે લાકે, લખલખ કર્યાં, મંચ રોએ રોએ જાનીયાં

આહુતી તથા કલ્લુ   ૨૧
ચલો નીકલ ગયા કંગાલ; બડા જંજાલ હમારે ઘરસે અરેહાંરેહાં
અબ દફાઅ હુવા મનહુસ, થા બડા વોહ મખ્ખી ચુસ
દિલ દોલ ગટરકા ઘુસ, બડે કંજુસકો ટાલા સરસે

ડ્રોપ.

ડેનસસીંગ ગર્લ્જ—   ૨૨
હાર્ક ધી દ્રમસ હાકિંધે બીટ ઇજાબેલ, તુધી ત્રમપીંગ ઓફ ફીટ
ઈજાબેલ, સો ઈ ધેર આઇજ. સ્વીટ હાર્ટ ટોન્ટાઈ
વીશ મી ગુડ લક એન્ડ સે ગુડબાઇ ધેર ઇજ. એ વર્ક ટુ બી ડન
ઈજાબેલ, ધેર ઈજ. એ ફાઇટ ટુબી વન ઇજાબેલ.
ઇનટુધી લાઈન આઇ વીલ ફોલ; વેનધી બ્યુગલસ કોલ
હરી અપ કમઅલોંગ કમઅલોંગ, ફેરવેલ ઈજાબેલ, ઈજાબેલ
ડોન્ટલેટ ઈટ ગ્રીવ યુ, આઈ ગોટ ટુ ગો, ફેરવેલ ઈજાબેલ ઈજાબેલ
આઇહેવ ગોટ ટુ લીવ યુ, ટુ ફેસ ધી ફોર યુનો વેરીવેલ ઈજાબેલ
એજ ધી [illegible] આઇ ગો શુ; આઇ શેલ ટુ માઇ બેસ્ટ વેન આઇમ
ઈન ઈટ ટુ વીનાઈટ એજ. આઈ વન યુ યુ

સમાપ્ત.